

บทคัดย่อ

T 159850

ชื่อภาคานิพนธ์ : บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม : ศึกษากรณี
ชุมชนในพื้นที่ตอนปลายลุ่มน้ำปัตตานี

ชื่อผู้เขียน : นายประวัติ สินธุอุทัย

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปีการศึกษา : 2547

การศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม : ศึกษากรณี
ชุมชนในพื้นที่ตอนปลายลุ่มน้ำปัตตานี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษา
บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อ
บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งเป็นผู้นำ
ชุมชนในพื้นที่ตอนปลายลุ่มน้ำปัตตานี จำนวน 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การ
สัมภาษณ์เจาะลึก และนำผลข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเหตุผล ได้ข้อสรุป ดังนี้

1. บทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่ตอนปลายลุ่มน้ำปัตตานีต่อการจัดการปัญหา
สิ่งแวดล้อมด้านการวางแผน พบว่า ได้มีการประชุมวางแผนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การ การ
จัดทำแผนพัฒนาองค์การประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาองค์การ 5 ปี การจัดสรรงบประมาณใน
การแก้ไข การวางแผนจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์และการวางแผนรักษาความสะอาดและความเป็น
ระเบียบเรียบร้อยมีการวางแผนครบทั้งหมด ยกเว้นด้านการวางแผนงานก่อสร้างและปรับปรุงราง
ระบายน้ำและการวางแผนจัดซื้อที่ดินที่ทิ้งขยะมีการวางแผนระดับปานกลาง

2. ด้านการจัดองค์กร พบว่า มีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการจัดการ การออก
คำสั่ง ให้มีผู้รับผิดชอบและการจัดส่งพนักงานผู้รับผิดชอบเข้าร่วมอบรมสัมมนาเพื่อให้บุคลากรมี
ความสามารถในการบริหารจัดการ

3. ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า การประสานขอความร่วมมือหรือได้รับการสนับสนุนจาก
ภาคประชาชนและภาครัฐมีการประสานงานค่อนข้างมาก แต่ไม่มีการประสานขอความร่วมมือ
จากภาคเอกชน

4. ด้านการควบคุม พบว่า คณะผู้บริหารและผู้รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมได้รับการ
ตรวจสอบผลการดำเนินงานของคณะผู้บริหาร การจัดการปัญหาขยะและน้ำเสียเป็นไปตาม

T 159850

แผนพัฒนาองค์การประจำปี แผนพัฒนาองค์การ 5 ปี ประชาชนมีข้อเสนอแนะต่อการแก้ปัญหา แต่การลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามมาตรการทางระเบียบกฎหมายมีเพียงส่วนน้อย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ปัญหา สาเหตุและแหล่งที่ทำให้เกิดปัญหาขยะและน้ำเสีย พบว่า ผู้นำรับรู้ปัญหาขยะและ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการยอมรับว่ามีการปล่อยน้ำเสียจากอาคารบ้านเรือน มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรมให้ความรู้และการเดินรณรงค์ปลุกจิตสำนึกด้านการแก้ปัญหา ขยะและน้ำเสีย ผู้นำชุมชนเห็นว่ามีความพร้อม และความเชื่อมั่น แต่มีปัญหอยู่ในเรื่องที่ดินและการจัดเก็บขยะมูลฝอย ส่วนด้านการมีระบบป้องกัน กำจัดน้ำเสียยังไม่มี ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่พบว่า มีการรับรู้ ด้านการสนับสนุนผลักดัน ภาคประชาชน พบว่า ประชาชนให้ความร่วมมือและให้ความสำคัญในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการเทคโนโลยีและทักษะ ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน หรือสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านให้พอเพียง
2. ภาคองค์กรเอกชนและภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ มากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาด้านงบประมาณ ที่ดิน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ วิชาการ และเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม
3. ชมรมรักษ์แม่น้ำปัตตานี คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ควร มีบทบาทในการนำ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชนตอนปลาย ลุ่มแม่น้ำปัตตานีให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานี

ABSTRACT

TE 159850

Title of Research Paper : Role of Community Leaders in Handling the Environmental Problems : A Case Study of the Communities in the Lower Part of the Pattani River

Author : Mr. Prawat Sintuauthai

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2004

The two objectives of the study were (1) to find out the role of community leaders in dealing with the environmental problems, and (2) to identify the factors affecting their role in this issue.

The data were collected by in-depth interviewing 12 key informants who were community leaders of the communities in the lower part of the Pattani river. The results of the data analysis were summed up below.

1. The community leaders had a meeting to set a yearly organizational plan and a five-year organizational plan, to allocate the budget to solve the environmental problems, to plan the purchase of materials and equipment and to set a plan to keep the communities clear. They also had some plans for construction and improvement of ditches and purchase land for dumping garbage, although these plans were only moderately complete.

2. Organization management. The staff were formally assigned to be responsible for different tasks. Some staff members were sent to attend training courses to be capable of management.

3. Directing the operation. The community leaders coordinate with and received support from government agencies at a rather high level, but they never asked the private sector for assistance.

4. Control. The operational results were examined by the administrative team and those to whom the responsibility were assigned. Elimination of garbage and waste water was carried out the objectives of the annual organizational plan and the five-year organizational plan were

meet. However, people participate in giving suggestion on solving the environmental problem at a low level.

The community leaders were aware of the garbage problem and its impact on the environment. They admitted that sewage was released from houses. They had put up signs to warn people about the environmental problems and the preventive method. They launched a campaign for people to help solve the garbage and waste water problems. The community leaders were ready and confident. But the problem was the land for garbage-dumping and garbage collection. There was not yet a treatment system for waste water. The community leaders were aware of the environmental problems and stimulated people to help solve the problems and people gave them good cooperation.

Recommendations

1. The local administrative organizations should provide the staff with technical support so that they will have adequate skills in handling the environmental problems. Or enough qualified people should be employed to help attack the problems.

2. Both the public and the private agencies should play more role in dealing with the environmental problems. Especially, they should make contribution in terms of budget, land, personnel, tools and equipment, technology.

3. The Club for Conserving and Developing the Pattani River run by the School of Social Development, National Institute of Development Administration should play a leading role in educating people in the lower part of the Pattani river about how to conserve and develop the river.